

Z bolesti krása - dámská oděvní kolekce

Bakalářská práce

Studijní program: B3107 – Textil
Studijní obor: 3107R006 – Textilní a oděvní návrhářství
Autor práce: **Marie Szénásiová**
Vedoucí práce: Mgr. A. Zuzana Veselá

Technická univerzita v Liberci

Fakulta textilní

Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Marie Szénásiová**

Osobní číslo: **T13000289**

Studijní program: **B3107 Textil**

Studijní obor: **Textilní a oděvní návrhářství**

Název tématu: **Z bolesti krása - dámská oděvní kolekce**

Zadávající katedra: **Katedra designu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Rozbor inspiračních zdrojů na zadané téma, inspirace tématem
- výtvarné a textové rešerše.
2. Práce s materiály - hledání vhodného způsobu výtvarného pojetí práce.
3. Tvarové studie oděvů, modelace jednotlivých oděvů ve vztahu k celkové oděvní kolekci.
4. Realizace oděvní kolekce s použitím autorsky zpracovaného materiálu.
5. Fotodokumentace.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **25**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Bárta,M.,Kovář,M. a kolektiv autorů: Kolaps a regenerace: cesty civilizací a kultur, Praha: Academia, 2011

Hlaváčková,K.: Vně a uvnitř, Praha: UPM ve spolupráci s Arbor vitae, 2014

Tureček,T., Bárta,M.: Kolaps neznamená konec, Praha: Vyšehrad, 2013

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. A. Zuzana Veselá**

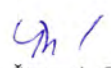
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: **12. října 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2016**

Ing. Jana Drašarová, Ph.D.
děkanka

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 7. března 2016

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum: 10. 5. 2016

Podpis:

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala za odborné vedení paní Mgr. A. Zuzaně Veselé. Paní Ing. Janě Černé děkuji za pomoc a vstřícný přístup. Dále patří můj dík Ing. Lukáši Voleskému a Jiřímu Junkovi za vytvoření PVD vrstev a Ing. Martinu Lachmanovi, Ph.D. za vyhotovení kovových štítků.

Také musím poděkovat úžasné Lence Šulcové a šikovné Barboře Hankeové za nesmírnou ochotu a trpělivost při focení kolekce.

A v neposlední řadě patří velký dík celé mé rodině a blízkým za smířlivý postoj k celému procesu tvorby a za veškerou poskytnutou pomoc a podporu.

ANOTACE

Písenná část bakalářské práce je tvořena z částí: rešerše k vybranému tématu, postup při tvorbě navrhování a realizace dámské oděvní kolekce. Inspirací k jejímu vytvoření se stal kolaps civilizací a záměr reagovat na něj z pozice současné společnosti. Jako jeden z prostředků k výtvarnému vyjádření této teze byla použita ropa. Autorské textilní materiály pro jednotlivé oděvy vycházejí z mnoha materiálových zkoušek, tvořených experimenty s iridescentními efekty, inovativními strukturami a způsoby zpracování plastových materiálů. Kolekce je tvořena pěti dámskými modely.

KLÍČOVÁ SLOVA

oděvní kolekce, kolaps, ropa, plasty, struktura, iridescence, transparentnost, igelit, tavení

ABSTRACT

The thesis is made up of parts: research on the selected topic, the procedure of creating the design and realization of women's clothing collection. Collapse of civilizations and intention to reflect it in contemporary society became inspiration for its creation. As one of the means to express this thesis in artistic way, oil was used. Authorial textile samples for clothing collection are based on many material tests, consisting of experiments with an iridescent effect, innovative structures and methods of processing plastic materials. The collection consists of 5 women's outfits.

KEYWORDS

fashion collection, collapse, oil, plastic, structure, iridescence, transparency, smelting

OBSAH

Úvod	9
1. Rešeršní část	11
1.1 Z bolesti krása	11
1.2 Zánik a vývoj	12
1.3 Ropa	14
1.4 Výtvarná inspirace	17
2. Praktická část	19
2.1 Experimentální část	19
2.1.1 Efekt ropné skvrny na vodě	19
2.1.2 Využití ropných produktů	23
2.1.3 Struktury vytvořené běžnými krejčovskými postupy	25
2.2 Návrh oděvní kolekce	25
2.2.1 Výběr textilních materiálů	26
2.2.2 Hledání tvarosloví	29
2.2.3 Tvorba grafických návrhů	29
2.2.4 Tvorba střihu a příprava na šití	31
2.3 1. model	32
2.4 2. model	33
2.5 3. model	35
2.6 4. model	37
2.7 5. model	39
2.8 Údržba oděvů	40
Fotodokumentace	41
Závěr	52
Použité zdroje	53
Seznam obrázků	55

Úvod

Cílem této bakalářské práce bylo vytvořit dámskou oděvní kolekci o přibližně pěti modelech na zvolené téma s využitím vybrané technologie.

Název práce „Z bolesti krása“ je rčením, které zde bylo interpretováno jako představa vzniku či stvoření ze zničeného, zahubeného, představa nového vzniklého ze starého nefunkčního. Myšlenka vývoje podmíněného zánikem, vycházející z principů evoluce, jak druhové, tak i kulturní.

Práce se zabývá kolapsem, přirozenou součástí vývoje civilizací. Prostředkem k výtvarnému vyjádření tohoto mechanismu a zdrojem inspirace se stala především ropa, představitel současné společnosti. Kolekce čerpá například z efektu, jaký vytváří ropná skvrna na vodě. Dalším zdrojem inspirace se staly ropné produkty, grafická vyjádření kolapsu a také emoce spojené s pojmem kolaps.

Základem pro navrhování oděvů se staly materiálové zkoušky. Byly vytvořeny zkoumáním technologických možností dosažení efektu olejové skvrny na vodě a jeho využití v textilu. Dále vznikaly experimentováním s ropnými produkty za účelem vytvoření zajímavých struktur využitelných v oděvu a podporujících vyznění kolekce.

Následovalo hledání oděvního tvarosloví, které by dalo vzniknout rodící se vizi. Vycházelo převážně z osobního pohledu na vybrané téma a fantazijních představ. Byly zvoleny volné, široké siluety, inspirované převážně ochrannými oděvy. Návrhy využívají také prvky inspirované armádními oděvy a postapokalyptickými snímky, jako například popruhy, šátky, kovové štítky, spony, patentky a zipy.

Byla navržena kolekce využívající síly imaginace. Hlavní postavou se stala dívka zrozená z nepříznivých podmínek, silná, nebojácná a samostatná, přesto však křehká. Oděvy jsou z přírodních textilií v kombinaci s plastovými aplikacemi. Barevně převládá černá, představující ropu, a bílá vycházející z barvy přírodních textilií. Objevuje se také černomodrá, která společně s černými plastovými aplikacemi vyvolává dojem ropy na hladině vody. Tyto barvy pak doplňuje duhový iridescentní efekt.

Kolekci dominují kontrasty, ať už v podobě černobílé barevnosti nebo kombinaci materiálů, vycházející již ze samotného názvu této bakalářské práce. Dochází v ní ke hře se světlem, průsvitem a interferencí paprsků, a také ke hře s tvary, vycházející však z jednoduchosti a kladoucí důraz na atmosféru a emoční vyznění kolekce. Zrealizované oděvy jsou zde zastoupeny fotodokumentací.

1. REŠERŠNÍ ČÁST

Rešeršní část je zaměřena na vznik a vývoj tématu této bakalářské práce. Popisuje prvotní inspiraci, její nosnou interpretaci a vybudování celkového tématu. Dále poskytuje teoretické zázemí a obsahuje další skutečnosti, které se podílely na vývoji oděvní kolekce.

1.1 Z bolesti krása

Výchozím bodem k vytvoření této bakalářské práce se stal citát „Z bolesti krása“ z knihy Irvinga Stona, *Žízeň po životě*. V tomto historickém románu, o životě Vincenta van Gogha, nizozemský malíř přemítá o ženě, jež svým zármutkem nad ztrátou manžela v jeho očích zkrásněla.

Toto rčení shrnuje i samotný život malíře a také mnohých jiných umělců před ním i po něm. Je zajímavé, jakým rozsahem významů toto přísloví disponuje. Pod pojmem „Z bolesti krása.“ si lze představit mnoho věcí.

Například postoj ke zkrášlování lidského těla, který se sice v průběhu historie neustále mění, přesto však v zásadě přetrvává, ať již uvažujeme nad bolestivými korzety a ocelovými krinolínami nebo nad tetováním, náušnicemi či piercingy. Dále můžeme jmenovat čínskou tradici ovazování nohou, prodlužování krků například v oblastech Thajska a mnohé jiné a další sebe zkrášlující zvyky a rituály.

Z textilního hlediska lze uvažovat nad získáváním hedvábí, kožešin a kůží, ale také nad plantážemi bavlny. Trpkou ukázkou je persián, kožešina získávaná z jednodenních jehňat ovce Karakulské, a také kožešina z jehňat nenarozených.

Rčení může vyvolat také představy rzi, patiny a úvahy o estetické hodnotě zchátralosti a rozkladu. Další myšlenkou spojenou s tímto příslovím je potřeba člověka projít si určitým druhem utrpení, aby přiznal váhu věcem krásným a dokázal se z nich radovat. „Z bolesti krása“ se dá interpretovat také jako představa, kdy něco starého a nefunkčního musí zaniknout, aby vzniklo něco nového.

Tyto představy určily výtvarný a koncepční směr této bakalářské práci a vyznění oděvní kolekce.

1.2 Zánik a vývoj

Vývoj, který je podmíněn zánikem, je všudypřítomný; krása, která vzniká z bolesti a je s ní nerozlučně spjata.

Z knihy číslo jedna vyplývá: Na tomto mechanismu stojí systém evoluce, zahrnující život od nejnižších forem života až po člověka. Vše si konkuruje, vše mezi sebou soupeří. Probíhá boj o přežití. Vyplývá z pravidla, že každý organismus se přirozeně množí tak dlouho, že pokud by nedocházelo k jeho ničení, pokryl by brzy celou Zemi. A na základě boje o přežití budou přizpůsobení, vzniklá z jakékoliv příčiny a jakkoli prospěšná, směřovat k zachování jedince a k dalšímu vývoji.[1]

Tato práce je zaměřena na vývoj společnosti a věnuje se především kolapsu, který je s tím neoddělitelně spjat. Tento fenomén se stává stále diskutovanějším a to i mezi laickou veřejností, nejspíše právě proto, že se podle mnohých dnešní svět nachází právě v onom zlomovém okamžiku.

Kolaps je často interpretován jako zánik, zkáza, jako něco definitivního. Tak tomu však není, jak zmiňuje Miroslav Bárta v publikaci Kolaps neznámá konec: *„Kolaps je zkrátka součástí vývoje jakékoliv civilizace, je to naděje na obnovu a lepší zítřek, období, ve kterém nefunkční části společnosti zanikají a postupně se rodí nové, lépe adaptované na nové podmínky (...) Ve své podstatě se ale nejedná o nic jiného než o zásadní pokles složitosti, sofistikovanosti a kvality životní úrovně, protože ten původní stav již není déle udržitelný, přijatelný a financovatelný.“*[2]

Můžeme říci, že podobně jako u Darwinovy evoluce druhů, dochází k přizpůsobení novým podmínkám a přechodu do další vývojové fáze.

O tom, že se jedná o aktuální záležitost, svědčí mnohé jevy, jako například klimatické změny, způsobené rychlým rozvojem průmyslu, a to i v dříve méně rozvinutých oblastech, a enormním růstem obyvatelstva. Můžeme jmenovat katastrofické ubývání nejen podzemní vody a v důsledku toho hromadné migrace obyvatel nebo přibývání oxidu uhličitého do atmosféry, což má za následek skleníkový efekt a celkové oteplování Země. Dalším signálem je složitost systému, množství jeho složek a vztahy mezi nimi. Dochází ke ztrátě identity jedince i společnosti, poklesu vzdělanosti, růstu nepotismu a mandatorních výdajů. Časová období mezi ekonomickými krizemi se zkracují, politická společnost ztrácí důvěru mas a tím legitimitu.

Joseph Tainter se ve své přelomové knize *Úpadek složitých společností* zabývá komplexitou, složitostí společností. Kniha číslo 2 popisuje: „*V jeho pojetí jde o velikost společnosti, rozmanitost sociálních rolí či množství různých mechanismů, které tuto společnost uspořádávají do jednoho fungujícího celku (...) Tainter popisuje společnost jako systém, který se vyvíjí k větší komplexitě. Lepší dělba práce přináší dokonalejší využívání energie. Specialisté vykonávají určité práce rychleji a efektivněji. Na druhou stranu roste počet vztahů a informačních kanálů. Část získané energie se ztrácí při vzájemné komunikaci nebo soupeření různých skupin a institucí. Dochází k byrokratizaci a složitost se začíná obracet proti společnosti. Dochází k nevyhnutelným stresům, kterými mohou být epidemie, změny tras dálkových obchodů, příchod nových nauk a náboženství či tuhé zimy. Společnost na ně musí reagovat, ale tím, jak se investice do komplexity (např. počtu ministerstev a vládních výborů) zvyšují a přitom se snižují zisky, roste nedůvěra, apatie a začíná převládat strategie řešení okamžitých problémů, a nikoliv dlouhodobých cílů.*“[2]

Historie napovídá, že ke kolapsu dochází náhle a sestup nebývá lineární, nýbrž skokový. Jak praví Miroslav Bárta v publikaci *Kolaps a regenerace: Cesty civilizací a kultur*: „*Typické pro kolaps společnosti či civilizace je především to, že společnost si ani neuvědomuje, že ke kolapsu spěje nebo že by bylo něco až tak moc v nepořádku.*“[3]

1.3 Ropa

Počátky civilizací téměř vždy souvisí s nějakými výhodnými přírodními podmínkami. Jejich konce se však různí. Příčiny úpadku často vycházejí z vnitřních sociologických a ekonomických faktorů nebo vnějších změn, například již zmiňovaná ztráta podzemních vod nebo klimatické změny obecně. Joseph Tainter shrnuje tyto příčiny větou, že společnosti upadají, „*protože jejich strategie na získání energie podléhají zákonu snižujících se zisků.*“ [4]

Miroslav Bárta se v publikaci Kolaps neznamená konec vyjadřuje takto: „*Ke kolapsu dochází obvykle tak, že faktory, které původně působily jako prorůstové a dovedly určitou civilizaci či kulturu na vrchol, se postupně vyčerpají a nakonec začnou působit negativně a společnost navedou na sestupnou dráhu směřující k úpadku.*“ [2]

Od doby, kdy se začala masivně využívat ropa, tedy kolem roku 1900, se světová populace více než zčtyřnásobila. Vzhledem k tomuto faktu je zřejmé, že ropa má nesporně významný podíl na vývoji dnešní civilizace a na stupni, kterého dosáhla.

Dle informací ze zdroje číslo 5 se z ropy obecně vyrábějí pohonné hmoty, jako například automobilový benzín nebo motorová nafta, ropné produkty, do nichž se řadí topné oleje nebo asfalt, různé mazací oleje a další látky, petrochemické výrobky, chemické látky a výrobky na bázi petrochemie.[5]

Ze zdroje číslo 6 plyne: Látky, které se získávají z ropy během jejího zpracování, tvoří základ celé řady průmyslových odvětví. Z plastů se vyrábí nespočet věcí, mimo jiné například kosmetika, obalové materiály, pneumatiky, insekticidy, herbicidy, lékařské vybavení a podobně. Ropa se také podílí na výrobě mnoha produktů, jako jsou auta či počítače, a je dnes užívána ke hnojení. Začátek využívání ropy v zemědělství měl za následek něco, čemu se říká zelená revoluce a co navždy změnilo náš způsob života.[6]

Michael C. Ruppert ve snímku Collapse popisuje: Abychom získali potraviny je zapotřebí půda. Do ní vpravujeme chemikálie z ropy a zemního plynu. Pak ji obděláváme stroji, fungujícími díky pohonným hmotám z ropy. Zavlažujeme ji pomocí elektřiny z uhlí nebo zemního plynu a hnojíme látkami vyrobenými ze zemního plynu. Pesticidy jsou také vyráběny z ropy. Sklizení a přepravu na místo zpracování obstarávají další stroje poháněné ropnými látkami. Produkty zabalíme do plastu, což je ropa, a pak je další stroj přepraví do distribučních skladů a pak například do supermarketů. Přičemž cesta, kterou potraviny urazí, bývá přes půl světa. Způsob, jakým je jídlo pěstováno, vyrobeno a převáženo, vyžaduje nesmírné množství energie. V každé jedné kalorií zkonsumovaných potravin je deset kalorií uhlovodíkové energie.[7]

Naše společnost se stala jaksí izolovanou od půdy, která je základem každé civilizace. Už nevnímáme její potřeby, její funkci, nejsme vázáni na změny období a téma zemědělství dokonce někdy dostává pejorativní charakter.

Ropa je produkt, který vznikl působením milionů let fyzikálně chemických procesů a není tedy obnovitelným zdrojem energie. Jedná se o přírodní zdroj energie, pravděpodobně nejčennější zdroj, jaký lidstvo objevilo.

Dle zdroje číslo 6: Jeden barel ropy obsahuje takové množství energie, které odpovídá 25000 hodinám lidské práce. Zatímco však dříve byla takto získaná energie levná a snadno dostupná, dnes již je tomu jinak. Dnes se tento zdroj stává drahým a velmi obtížně dostupným.[6]

I v návaznosti na Tainterera, je dobré se zmínit, jak důležitým principem pro vývoj společností a kultur je návratnost takto vynaložené energie. Jak uvádí zdroj číslo 8: EROI (energy return on investment), nebo také EROEI (energy returned on energy invested) udává podíl energie získané a energie vložené k získání této energie.[8]

Jak se praví v knize Nejistý plamen: průvodce ropným světem: Dle těchto hodnot stačilo v počátcích ropné těžby investovat jeden barel ropy k získání 60 až 100 barelů ropy. V druhé polovině dvacátého století jsme takto získali 30 barelů. Dnes se pohybujeme mezi 10–35.[9]

Takto se také dostáváme k problému alternativních zdrojů energie, které jsou obtížně dostupné, problematické a zatím jsme nenašli žádný zdroj s okamžitým účinkem, s okamžitým prospěchem.[7] Nekonvenční zdroje energie spotřebují na své získávání nejméně třetinu energie.[9]

Dle informací z knihy číslo 9: Jev zvaný „peak oil“ neboli ropný zlom je znám už od roku 1956, kdy ho představil M. King Hubbert. Tvrdil, že produkce ropy podléhá zákonu počátečního vzestupu a následného sestupu. Na základě dostupných dat předpověděl časový průběh čerpání ropy. V podstatě se jedná o závislost velice podobnou Gaussově křivce, nejprve strmý nárůst následovaný vrcholem a pak postupný neodvratitelný pokles. [9]

Velkým problémem je odhadování množství dostupné ropy. O údajích předkládaných světu státy a firmami jsou značné pochybnosti. Důvodů je několik. Jedním z těchto důvodů jsou těžební kvóty států OPEC dle výše ověřených zásob. Koncem 80. let minulého století si například šest států v podstatě ze dne na den navýšilo hodnotu ověřených zásob o 42 – 197% bez nahlášení objevu nového ložiska. Dalším důvodem je rozdílná interpretace množství ověřených zásob.[9]

Situace ropy představuje velice komplexní problém. Musíme také počítat s tím, že vykazované množství ověřených zásob některých států může být závislé na politické situaci, tedy především na závislosti jejich aktuální ekonomické situace na ropě, kdy takto navyšované hodnoty oddalují vzpoury a revoluce. Válka v Iráku je dalším ukazatelem, že ropa je zdrojem politických konfliktů a válek.

S ropou můžeme spojit i další problémy současné společnosti. Změna klimatických podmínek je způsobena enormním rozvojem průmyslu a produkcí skleníkových plynů. Ta ovlivňuje ubývání zásob podzemní vody, což má za následek pohyby obyvatel.

Ropa změnila rytmus života i myšlení. Nejen, že jsme schopni rychle se dostat z místa na místo, ale jsme také schopni rychlé výměny informací. Takto vznikla současná komplexní společnost.

1.4 Výtvarná inspirace

Ropa a kolaps společnosti se tedy staly nosnou inspirací pro oděvní kolekci. Dále při rozboru pak byly objevovány další elementy, které se podílely na finální podobě oděvů.

Jedním z těchto prvků byl efekt, jež vytváří ropa na vodě. Jedná se o optický jev zvaný iridescence, kdy se zdá, že povrch mění barvu v závislosti na změně úhlu pohledu, respektive světla.

Dle zdroje číslo 10: Příčinou jeho vzniku je fyzická struktura objektu. Barevnost většiny objektů je způsobena tím, že objekt absorbuje určité vlnové délky světla a odráží jiné. Iridescence vzniká, když se tyto světelné paprsky vzájemně kombinují, což je jev známý jako interference.[10]

Zdroj číslo 11 uvádí: Příčinou jejího vzniku bývá často mnohonásobný odraz od několika poloprůhledných povrchů, kde tloušťka jednotlivých vrstev udává interferenční vizuální dojem. Ropa vytváří na vodě tenký film, na který dopadá světlo a jednotlivé barvy pak určují tloušťku vrstvy v dané oblasti.[11]

Obrázek 1: Iridescentní skvrna na vozovce

Tento efekt je možné spatřit na mnoha dalších objektech v našem okolí, například na motýlích křídlech, krovkách brouků, peří určitých ptáků, masných výrobcích nebo uvnitř mušlí, ale také na CD nosičích, různých obalových materiálech, ochranných prvcích nebo autech. Vystupuje pod různým označením, jako například „holografické“, „perlet’ové“, „chameleon“ nebo zkrátka „s duhovým efektem“. Existují také povrchové úpravy nazývané „oil slick“ nebo „aurora“, které svým duhovým zjevem připomínají ropnou skvrnu.

Co se týče využití v textilu, není zatím, v období kdy tato práce vznikala, tento vizuální dojem příliš využíván. Většinou se jedná ve větší míře o design obuvi a doplňků, v menší pak o oděvy, kde jsou pravděpodobně využívány fólie. Výrobky mívají tento efekt stejnoměrný a v celé ploše. Byl použit například v kolekcích Blumarine AW 2012-13, Emma Mulholland AW 2012-13, Sportmax (Max Mara) Spring 2012, Veronique Branquinho SS 2014, Wanda Nylon SS 2013, Givenchy SS 2015, Fyodor Golan SS 2015 Ready To Wear, Richard Nicoll SS 15 nebo Markus Lupfer - Spring 2015 Ready-to-Wear.

Další inspirací byly produkty vyráběné z ropy. Zejména se jednalo o asfalt. Ten vytváří zajímavé povrchové struktury jak samostatně, tak ve směsi se šterkem. Zaujme také svou barvou a odlesky, svou činností v horku a v neposlední řadě svým původem, povahou a účelem.

Neopomenutelně musí být zmíněna i architektura a urbanistický charakter ropných stanic, stejně jako design strojů a oděv pracovníků.

Důležitým prvkem, který provází celou kolekci od počátku, jsou především emoce. Samotné „Z bolesti krása“ vyvolává pocit jakési smutné krásy, rozporu, hloubky nebo fascinace. Umberto Eco se ve svých Dějinách krásy zmiňuje o fascinaci zlem a bolestí v umění a představuje princip: „*I když ošklivé věci existují, umění má moc zobrazit je krásným způsobem...*“ Dále hovoří o kontrastu protikladů ve středověké filozofii, kde se objevuje myšlenka, že krása se rodí z protikladů a zlo, jakožto původce dobra, se stává krásným a dobrým a dobro vedle něj více zazáří.[12]

Tyto pocity smutné krásy a rozporu vyvolává ropa svým původem, získáváním i užitím. Tím také posouvá představivost dál, k industriálnímu charakteru tématu. A představa kolapsu přidala k celkovému vyznění jakýsi postapokalyptický nádech.

Kolaps poskytl i další inspirace v podobě grafických zobrazení vývoje nebo myšlenky rozpadu a destrukce. Grafická vyjádření vývoje společnosti mají různá znázornění. Někdy se znázorňují jako podoba sinusoidy, někdy jako stoupající spirála. Ovšem obojí svědčí o faktu, že vše plyne dál a zároveň se vše cyklicky opakuje, se svými vzestupy i pády, začátky i konci.

2. PRAKTICKÁ ČÁST

Následující stránky popisují jednotlivé kroky tvorby oděvní kolekce. Zabývají se vytvořením nosného ropného vzhledu a iridescentního efektu, použitelného v oděvu, a dalších vzorků, vzniklých prací s materiály. Dále je zde popsáno vytvoření oděvního tvarosloví a modelace jednotlivých oděvů ve vztahu k oděvní kolekci a celkový postup realizace oděvů.

2.1 Experimentální část

2.1.1 Efekt ropné skvrny na vodě

Praktická část této bakalářské práce vycházela z efektu ropné skvrny na vodě a ze skutečnosti, zda jej bude možno uměle vytvořit pro oděvní kolekci. Důležitými faktory pro hledání způsobu autorského vytvoření tohoto efektu byla dostupná technologie a také cena realizace.

Jsou možnosti, které zprostředkovávají podobný vzhled na textilních materiálech. Zejména se jedná o fólie, na kterých je tento vizuální dojem vyobrazen, avšak pouze jako obraz složený z barevných ploch, nikoli jako povrch vytvářející interferenci světelných paprsků.

Takovéto fólie navíc nejsou příliš dostupné, zejména v České republice lze hovořit přímo o nedostupnosti. V celosvětovém měřítku se pak nějaké k prodeji vyskytují, ovšem většinou v nedostatečné kvalitě a nepříliš uspokojivého vzhledu. Finanční faktor ve vztahu ke vzhledu byl pro tuto práci také nevyhovující a největší problém představoval velkozakázkový marketing. Ve většině případů byl zadán minimální počet metrů k nákupu, který často činil až deset tisíc.

Dále existují pigmenty a barvy zprostředkovávající efekt, kdy povrch mění barvu v závislosti na změně úhlu pohledu a úhlu dopadu světelných paprsků. Jak bylo již vysvětleno dříve, tento jev zvaný iridescence vzniká mnohonásobným odrazem světla od poloprůhledných vrstev a jejich tloušťka udává vizuální dojem.

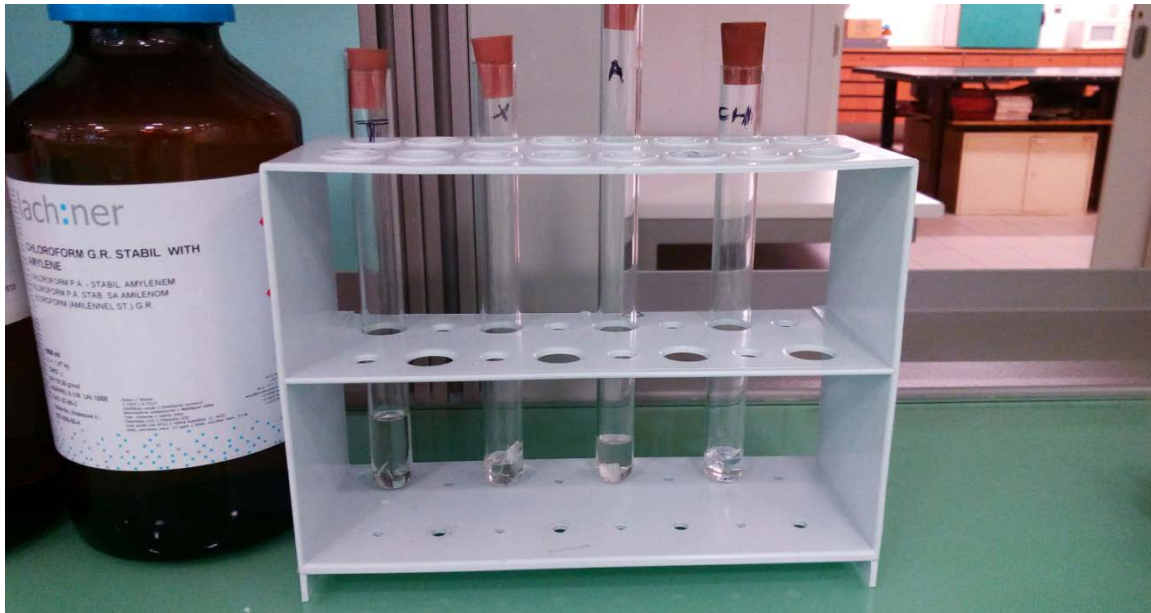
Co se týče dostupnosti, jsou na tom tyto barvy podobně jako výše zmiňované fólie. Jednotlivé prostředky navíc většinou poskytují pouze dvě barvy, které se mění jedna v druhou. Finanční hodnota je poměrně vysoká s neodhadnutelným vizuálním výsledkem. V rámci této práce proto proběhly snahy o získání pigmentů prostřednictvím dodavatele pigmentů a barev Technické univerzity v Liberci.

Jinou možností představovaly předměty z kovu s duhovou úpravou. Jedná se o povrchovou PVD úpravu. PVD povlakování, anglicky Physical Vapour Deposition, čili Fyzikální depozice z plynné fáze se používá k finální úpravě nástrojů například pro průmyslové aplikace, pro zlepšení vlastností nebo vytvoření nových, jako například tvrdost či otěruvzdornost. Technologie spočívá v nanášení velmi tenkých vrstev odpařením z pevné fáze ve vysokém vakuu. [13,14]

Povlaky, které vytvářejí duhový efekt, bývají často nazývány „oil slick“ nebo „aurora.“ Ve své podstatě se jedná o nepovedenou úpravu, kdy vrstvy nejsou nanášeny rovnoměrně, vedou k interferenci světla a dle tloušťky dané části plochy vytvářejí určitý barevný dojem.

V autorských podmínkách bylo uvažováno o jiném postupu, vyžadujícím experimentální přístup. Zejména byla snaha tento iridescentní efekt vytvořit, ne ho jen napodobit. Byly provedeny pokusy o dosažení tohoto efektu, zejména přípravou velmi tenké vrstvy průhledného materiálu, který by bylo možné nanést na textil. Další možnost představovala aplikace prvků, které již iridescentní efekt mají, na textili.

Na základě odborné rady a asistence, byl vykonán následující experiment. Byl doporučen průhledný polystyrenový materiál, který je poměrně snadno rozpustný ve většině organických rozpouštědlech. Jako nejvhodnější rozpouštědlo se po zkouškách jevil chloroform, ve kterém bylo rozpuštěno různé množství polystyrenového materiálu. Vzniklo tak několik roztoků o různých koncentracích. Teorie zněla, že po aplikaci roztoku o vhodné koncentraci na textilní povrch by měl vzniknout žádaný efekt. V praxi se však tento postup neosvědčil. Zlepšení však nastalo po kápnutí malého množství roztoku na vodní plochu, kde se objevil iridescentní efekt, někdy však až po mechanickém zásahu. Po přiložení textilního materiálu na tuto plochu se pak tenký film přenesl na povrch textie.

Obrázek 2: Rozpouštění polystyrenu

Cíleného efektu bylo dosaženo, ovšem v neuspokojivé formě a příliš náročným a složitým pracovním postupem. Navíc použitelnost výsledného materiálu se zdaleka nevyrovnala následujícímu zpracování.

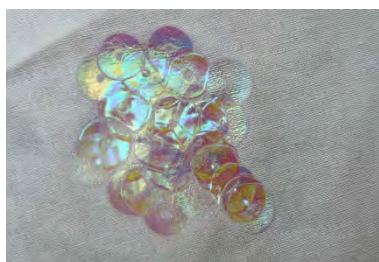
To spočívá v jednodušším postupu, kdy na vodní ploše po aplikaci bezbarvého laku, například laku na nehty, rychle vznikne tenký film. Ten je po přiložení textilu přenesen na jeho povrch a po zaschnutí vytváří kvalitní vzhled žádaného efektu s uspokojivými vlastnostmi.

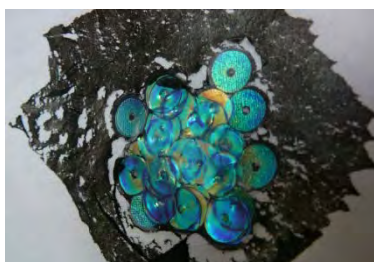
Obrázek 3: Vzorek 1

Proběhly také snahy docílit iridescence na textilu aplikací prvků, které již tento efekt mají. Na textilní materiál byly pomocí transferového lisu nataveny například perleťové flitry. Vlivem tepla došlo k příznivé změně barevnosti a k velice intenzivnímu výslednému vzhledu. Upevnění na povrchu však nebylo optimální a tvar flitrů vytvářel negativní dojem. Jeho změny se nepodařilo docílit. Dalším problémem se stal fakt, že různá balení vizuálně identických flitrů vytvářela zcela odlišné efekty.

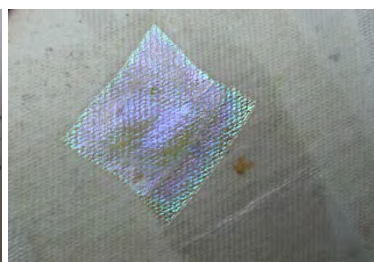
Dalším prvkem s iridescentním povrchem byl speciální celofán. Běžný celofán byl v transferovém lisu úspěšně nataven, tento se však ani v maximálních dosažitelných teplotách netavil. K natavení na textilní materiál došlo až při využití starého typu žehličího přístroje, zřejmě umožňujícího ještě vyšší teploty. Zároveň s tím však také zmizela iridescence. Jinými postupy, jako například vložením pruhu tohoto celofánu mezi dva průhledné tavitelné materiály, nebylo dosaženo příznivých užitných vlastností. Podobně dopadlo natavení holografické fólie, kterého se sice dosáhlo bez problémů, avšak holografický efekt zmizel. Dále byly provedeny pokusy natavením úlomků kompaktního disku na látkové vzorky.

Obrázek 4: Vzorek 2

Obrázek 5: Vzorek 3

Obrázek 6: Vzorek 4

Možnost představovalo také napodobení ropné skvrny na vodě přímo prostřednictvím textilního materiálu, například vytkáním vzoru různobarevnými lesklými přízemi. To však příliš nekorespondovalo s vyzněním oděvní kolekce.

Nejvhodnější možností nakonec představovala povrchová PVD úprava kovových materiálů, především z důvodu skutečnosti iridescence a také dostupnosti. Tyto PVD úpravy jsou prováděny také v Ústavu nanotechnologií Technické univerzity v Liberci, kde byla navázána spolupráce. V kolekci pak byly využity kovové prvky vytvořené touto technologií. Tyto kovové elementy byly vloženy do komory, kde byla poté pomocí argonu vytvořena inertní atmosféra. Za tlaku jednoho pascalu a použitím titanového magnetronu proběhlo povlakování oxidem titaničitým, který má příznivý index lomu.

Obrázek 7: Komora k PVD povlakování

2.1.2 Využití ropných produktů

Prvním nápadem využití ropných produktů a také vyvolání dojmu ropy bylo použít asfalt, který po výtvarné stránce zaujal svou barvou a odlesky a také svou činností v horku. Byly vytvořeny vzorky nanesením roztaveného asfaltu na plátno. Ten vytvářel výrazné vizuální efekty a díky jeho tvárnosti a dalším vlastnostem vznikaly velmi zajímavé struktury. Jeho další charakteristiky a chování jej však činily nepoužitelným pro oděv a vhodným spíše pro umělecké objekty.

Dále byly na transferovém lisu experimentálně natavovány různé plastové objekty. To zahrnovalo například různé druhy barevných fólií, plastové stuchy a dárkové balicí materiály, poskytující například lesklé zlaté a stříbrné vzory. Úlomky různých druhů barevných PET láhví se prostřednictvím transferového lisu natavit nepodařilo.

Zajímavých efektů, které byly použity v oděvní kolekci, bylo dosaženo různými obalovými materiály, sáčky a běžným celofánem. Pomocí černých plastových materiálů natavovaných na bílé textilie vznikaly pozoruhodné formy. Dobrý vizuální charakter poskytovaly jak velmi tenké vrstvy materiálu, vytvářející jakési vzory, tak nahromadění vyšších vrstev, které způsobilo deformaci textilního materiálu a vznik výrazné struktury. Aplikací obalového materiálu na stejně zbarvenou textilií byl vytvořen výrazný kontrast lesklého a matného povrchu, závisícího na druhu použitých látek.

Dalších výtvarných účinků se docílilo obtiskováním předmětů s výraznou strukturou do ještě horkého nataveného vzorku. Byl použit například korál, poskytující výraznou strukturu a vytvářející kontrast přírodního elementu a plastu, jakožto ropného produktu. Ze stejného teoretického zázemí vycházely i pokusy aplikací přírodních bavlněných vláken do rozžhaveného plastu.

Obrázek 8: Vzorek 5

Celý proces natavování se prováděl vložením vzorků mezi dva pečicí papíry a provedením v transferovém lisu za zvolené teploty a času. Tím byl vytvořen také další vzorek, vzniklý umístěním samotného celofánu mezi pečicí papíry a roztavením. Výsledek tvořil celofánový materiál, který se zřejmě obalil celulózovými vlákny a vytvořil příjemný omak a průsvitný vzhled. Provedením stejného postupu s průhlednou fólií byla vytvořena zajímavá látka simulující materiál používaný na pláštěnky.

2.1.3 Struktury vytvořené běžnými krejčovskými postupy

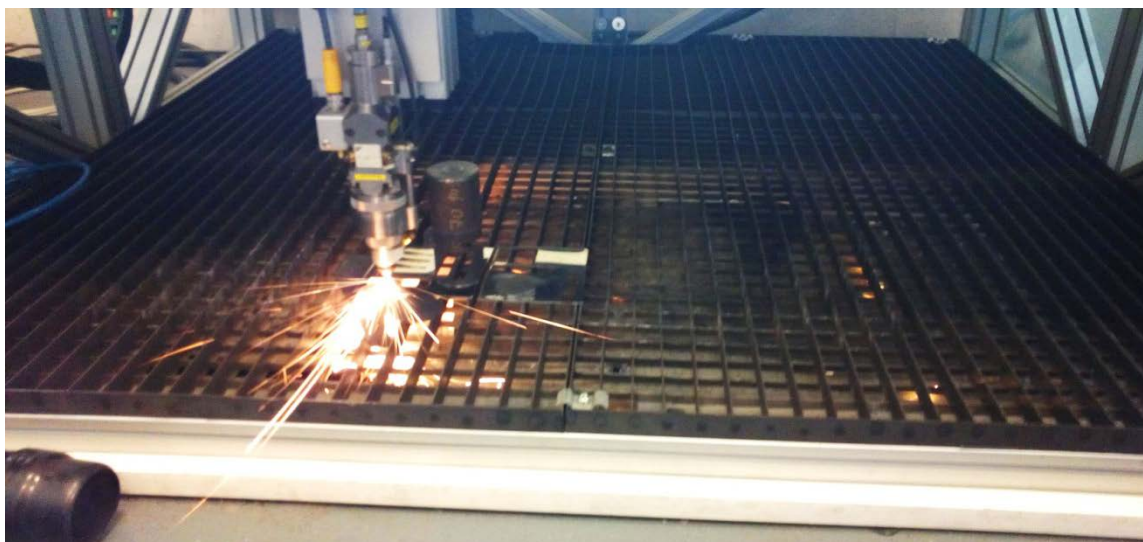
Při hledání struktur a tvarů pro oděvní kolekci byly samozřejmě prováděny i experimenty s plošnými textiliemi. Hlavním principem bylo sešívání textilních částí k sobě. Jednu z možností představoval vzorek složený z pruhů látky s nezačištěnými švy ležícími na lícni straně oděvu. Celý oděv s touto aplikací by pak byl čistě zhotoven, aby zvýraznil úmysl, který měl za cíl vyvolávat dojem postapokalyptické atmosféry.

Další vzorek byl vyroben sešíváním různých mnohoúhelníků a vytvářel tak výrazné prostorové uspořádání. Také byl vytvořen vzorek našíváním bílých nezačištěných textilních mnohoúhelníků na průsvitný materiál.

2.2 Návrh oděvní kolekce

Pro výslednou oděvní kolekci jsou charakteristické kontrasty, jako například převládající černobílá barevnost nebo využití přírodních a plastových materiálů. Dochází v ní ke hře se světlem, ať už průsvitem nebo interferencí paprsků, a také ke hře s tvary, vycházející však z jednoduchosti a kladoucí důraz na atmosféru a emoční vyznění oděvů. Siluety jsou volné, široké se strategickými staženími. Hlavním výrazovým prvkem je využívání natavených plastů, svým charakterem připomínající tisk, a vytváření zajímavých kompozic a struktur.

Kolekce využívá doplňků, jako jsou popruhy a různé kovové prvky s duhovým efektem. Všechny oděvy jsou opatřeny kovovým štítkem se zkratkou bakalářské práce a označením určitého oděvu z oděvní kolekce. Tento štítek je našit na oděvech a je opatřen iridescentní vrstvou.

Obrázek 9: Vyřezávání štítků laserem

2.2.1 Výběr textilních materiálů

Jako textilní materiály pro oděvní kolekci byly zvažovány jak syntetické látky, tedy produkty vyrobené z ropy, tak i přírodní, vytvářející napětí s natavenými plasty. Sháněly se hrubě zpracované přírodní textilie a bylo zvažováno tkaní z jemně zakroucených bavlněných přástů. Bylo uvažováno o využití silného kontrastu ropných produktů dnešní civilizace s hrubě neprůmyslově zpracovanými textiliemi, představujícími obrat k přírodě. Ty by však vytvářely výrazné struktury a to by v kombinaci se strukturami již získanými zpracováním plastových materiálů vytvářelo vizuální problém. Jako podklad pro plastové aplikace bylo potřeba zvolit strukturně méně výrazný materiál.

Materiály využití v oděvní kolekci vycházejí z velké části z materiálových vzorků. Především se tedy uvažovalo o přírodních tkaninách, jako například bavlněných plátnech a hedvábných průsvitných látkách. Použit byl také autorský materiál zpracované fólie transparentního vzhledu.

Co se týče barevnosti, byla zvolena černá, představující ropu, a bílá vycházející z barvy přírodních textilií. Objevuje se také černomodrá, která společně s černými plastovými aplikacemi vyvolává dojem ropy na hladině vody. Tyto barvy pak doplňuje duhový iridescentní efekt.

2.2.1.1 Použité materiály

typ: tkanina
barva: bílá
složení: 100% bavlna

Obrázek 10: Materiál číslo 1

typ: tkanina
barva: černá
složení: 98% viskóza, 2%
elastan

Obrázek 11: Materiál číslo 2

typ: tkanina
barva: modročerná
složení: 60% bavlna, 40%
hedvábí

Obrázek 12: Materiál číslo 3

typ: fólie
barva: průsvitná bílá
složení: plast

Obrázek 13: Materiál číslo 4

typ: tkanina
pozn.: podšívkovina
barva: bílá
složení: 100% viskóza

Obrázek 14: Materiál číslo 5

2.2.2 Hledání tvarosloví

Tvarosloví celé kolekce vycházelo především z osobního pocitu ohledně vybraného tématu. Bylo míněno navrhnout takové siluety jednotlivých oděvů, které reflektují dané téma. Dámská oděvní kolekce měla prezentovat osobnost nebojácnou, silnou a samostatnou, vyvinutou z nepříznivých až extrémních podmínek, ale také dívčí a svým způsobem roztomilou.

Výtvarná inspirace pro jednotlivé prvky a oděvy pocházela například z ochranných oděvů. Pro některé detaily zpracování čerpala především z volnosti a utažení ve strategických místech. Vycházela také z oděvů do deště, jako je pláštěnka.

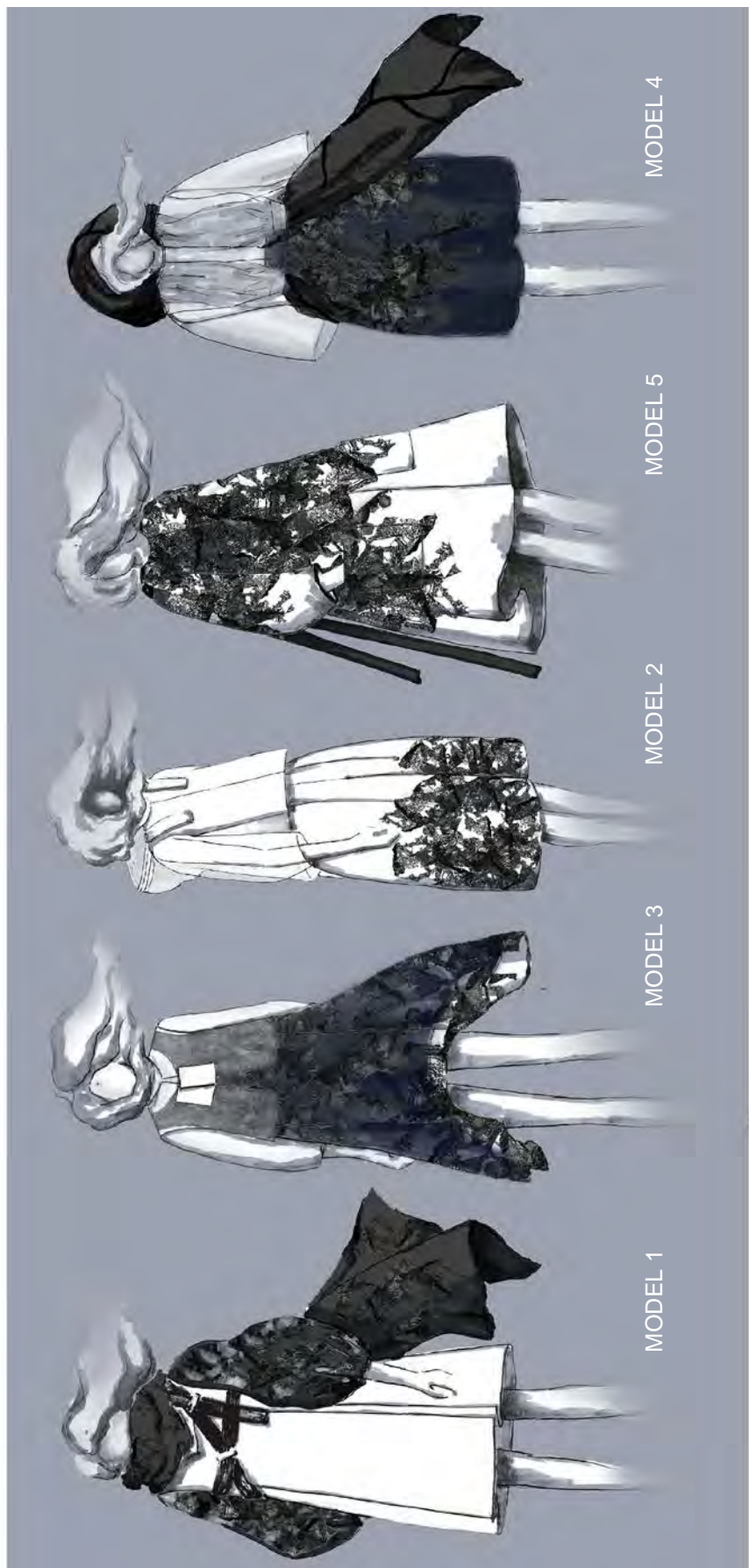
Kolekce využívá také prvků podporující dojem kolapsu civilizace. Do oděvů byly zakomponovány kovové prvky jako například spony, štítky, patentky a zipy. Dále byly použity různé popruhy vycházející z armádních oděvů a postapokalyptických snímků.

Celkový dojem je pak dotvořen dlouhými šálami, které jsou různě upraveny, aby vytvářely prostorové uspořádání a efekt v pohybu.

2.2.3 Tvorba grafických návrhů

Autorsky zpracované vzorky, které měly být použity v oděvní kolekci, vyžadovaly vyhotovení oděvních ilustrací formou koláže. To vedlo k multimediálnímu přístupu při tvorbě grafických návrhů.

Při tvorbě návrhů byly nejprve kresebně vytvarovány siluety postav a linie oděvů. Také se do návrhu vykreslily stíny. Kresba pak byla naskenována. Dále byla upravena a kolorována v grafickém editoru. Autorský materiál byl prezentován kolážemi ze zobrazení, vytvořených úpravou fotografií vzorků. Proběhlo finální grafické upravení a návrhy byly následně umístěny do jednoho souboru představujícího oděvní kolekci.

Obrázek 15: Kresby

2.2.4 Tvorba střihu a příprava na šití

Střihy oděvů této kolekce vycházely z již existujících střihů obdobného typu. Ty byly následně upravovány, aby se docílilo stejného tvaru, jako mají oděvy na návrzích.

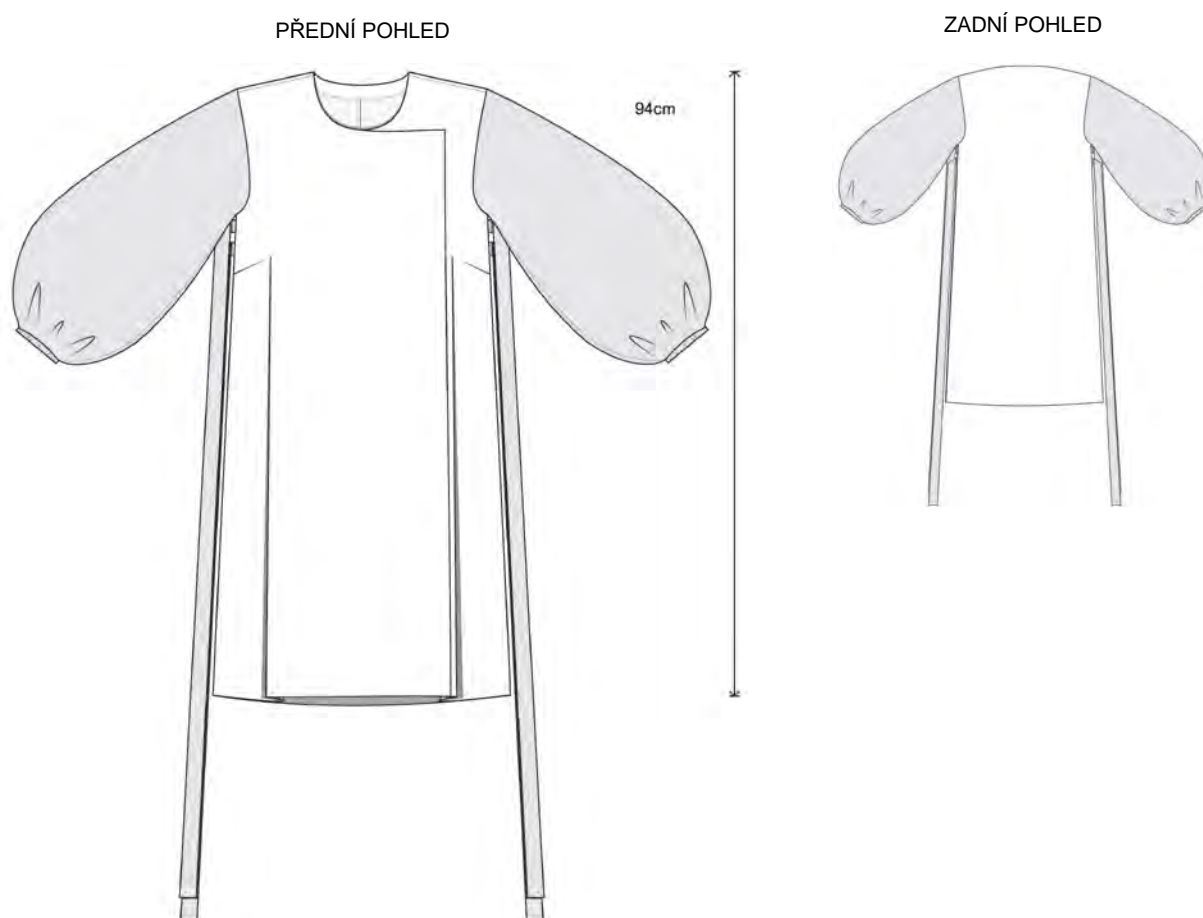
Všechny oděvy pak byly dle vyrobených střihů zhotoveny nejprve z přípravné bavlněné tkaniny, jemností přibližně odpovídající předpokládanému materiálu, ze kterého pak měly být ušity konečné oděvy.

Tyto zkoušky byly dále upravovány, aby se dosáhlo shody mezi kresbou a skutečností. Také na nich bylo zkoušeno umístění, velikost a tvar kapes, popruhů a dalších elementů, ovlivňujících výsledný dojem oděvu. Poté byly tyto úpravy opět přeneseny do střihu. Výsledné střihy se pak použily při samotném zhotovování kolekce.

Vše bylo vytvořeno v konfekční velikosti 36.

2.3 1. model

Tento model tvoří kabát. Délkově sahá nad kolena a je užšího střihu. Kabátu tvarově dominují objemné kratší rukávy zakončené stažením. Přední díly se překrývají a jsou doplněny záhybem, vycházejícím ze špičky prsního zásevku. V bočních švech jsou z každé strany vloženy dva silné černé popruhy, dostatečně dlouhé, aby umožňovaly různé varianty provázání. K uchycení a stažení jsou využívány kovové spony s iridescentním efektem.

Obrázek 16: Technický nákres – model 1

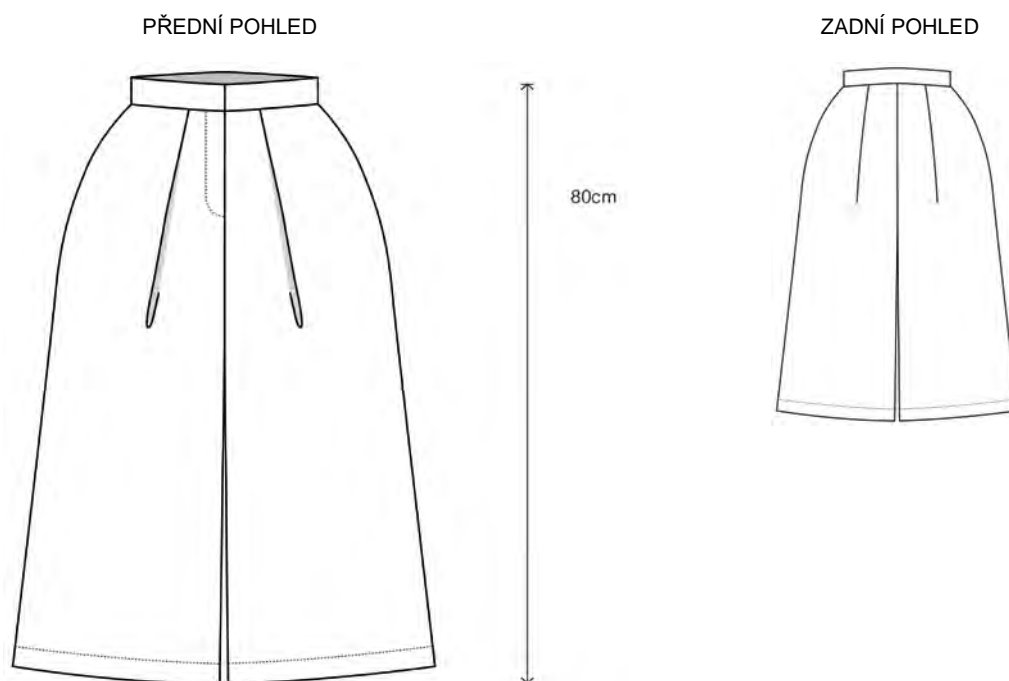
Na trupovou část byla použita bílá tkanina. Rukávy byly vytvořeny z nepřilíš syté černé viskóзовé tkaniny. Jako podšívka byla použita lesklá viskóзовá tkanina podobného odstínu jaký má svrchní látka.

Podšívkou je opatřena trupová část k pohodlnému navlékání, rukávy jsou začištěny overlockovým stehem. Iridescentní štítek je našit vertikálně v horní části zadního dílu.

Model je doplněn o dlouhou širokou šálu z černé tkaniny, potavenou černými tenkými igelity. V některých místech je tento materiál nechán volně, nenataven k textilií. Objasňuje původ a technologii vytvořených struktur.

2.4 2. model

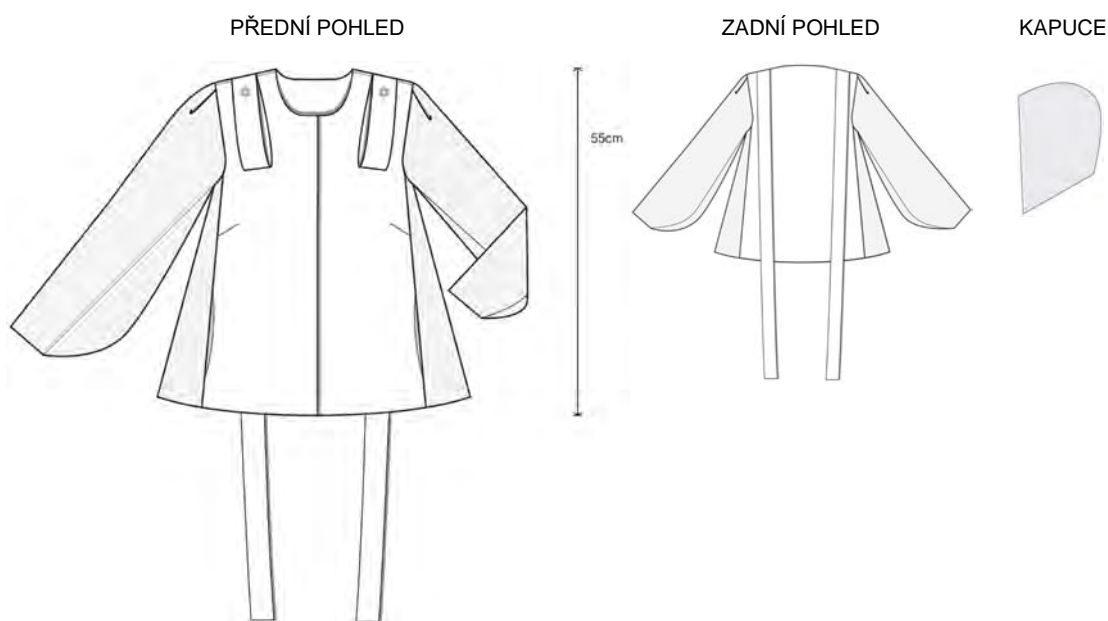
Prvním zhotoveným oděvem se staly kalhoty. Začínají v pase, kde jsou opatřeny pasovým límcem. Jsou volné, široké a sahají přibližně do půlky lýtek. Na předních dílech jsou záhyby směřující k přední středové linii. Zapínání je na zdrhovadlo a pasový límeček je opatřen háčkem. V dolní části jsou upraveny technikou natavovaných plastů na transferovém lisu, konkrétně jemných plastových sáčků a smršťovací fólie černé barvy. Jako textilie byla použita bílá tkanina. Díly byly vystříženy po osnově a v potřebných místech začištěny na overlockovém šicím stroji. Spodní okraj oděvu je ukončen záložkou. Iridescentní štítek je umístěn horizontálně na zadním středu, pod pasovým límcem.

Obrázek 17: Technický náčrt – model 2.1

Součástí tohoto modelu je také krátká široká bunda s kapucí a skrytými kapsami. Je doplněna o popruhy, ke kterým se odnímatelná kapuce přiděluje pomocí našitých patentek. Zapínání je řešeno použitím stiskacích knoflíků. Veškeré kovové součásti oděvu byly upraveny PVD povlakováním.

Bunda je zhotovena z bílé tkaniny, stejně jaká byla použita na kalhoty, a upravené průsvitné fólie, která je zmiňována dříve. Využívá se zde průhledu skrz průsvitný materiál, oděv je hravý použitými materiály, měnitelnými prvky a tvary, například nezvyklým tvarem rukávu.

Obrázek 18: Technický náčrt – model 2.2

Trupová část oděvu je rozdělena na segmenty. Přední a zadní segmenty jsou zhotoveny z látky a jejich vnitřní strana je opatřena podšívkou ze stejného materiálu. Postranní segmenty jsou z fólie, stejně jako rukávy a kapuce. Tento materiál nebylo třeba začišťovat. Oděv je tedy vypodšívkován pouze v místech z neprůsvitného materiálu.

Na rukávové hlavici jsou záhyby směřující k vrcholu. Popruhy jsou ušity z podlepené bílé textilie a vycházejí z náramenicového švu, pokračují dolů po hrudníku, kde jsou v délce asi 16 cm našity k trupové části a obráceny zpět na náramenici, v blízkosti které jsou upevněny našívanými patentkami a pokračují volně dolů po zadním díle. Kapuce se k nim taktéž přidělavá pomocí stiskacích knoflíků. Je vybavena šňůrkou k utažení, umístěnou v prostředním ze tří vytvořených tunelovitých prostorů. Iridescentní štítek je našit vertikálně na dolním okraji pravého předního dílu.

2.5 3. model

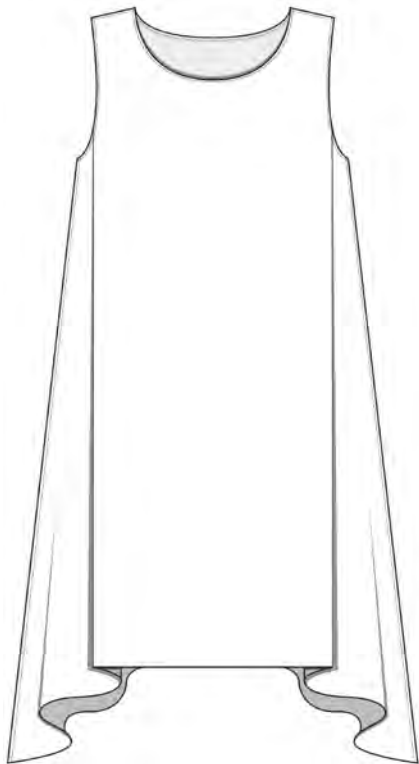
Součástí tohoto modelu jsou široké šaty, skládající se ze dvou vrstev, ušitých samostatně. Spodní vrstva je ušita z bílé textilie s černým potavením ve spodní části, které se zvyšuje směrem k zadní středové linii. Vrchní vrstva je z černomodrého průsvitného materiálu potaveného směrem odshora dolů, s tvrdší výraznou vrstvou kolem průkrčníku. Využívá se kombinace dekoru na vrchní textilii a prosvítajícího dekoru spodní textilie, což vytváří vizuální dojem ropné skvrny na vodě.

Šaty jsou volného střihu se záhyby vycházejícími z průramků. Dolní okraj je střižen rovně a na postavě tak vzniká efekt postupného prodloužení po stranách. Oděvní díly byly vystřiženy pod úhlem 45°.

Obrázek 19: Začišťování průkrčníku

PŘEDNÍ POHLED

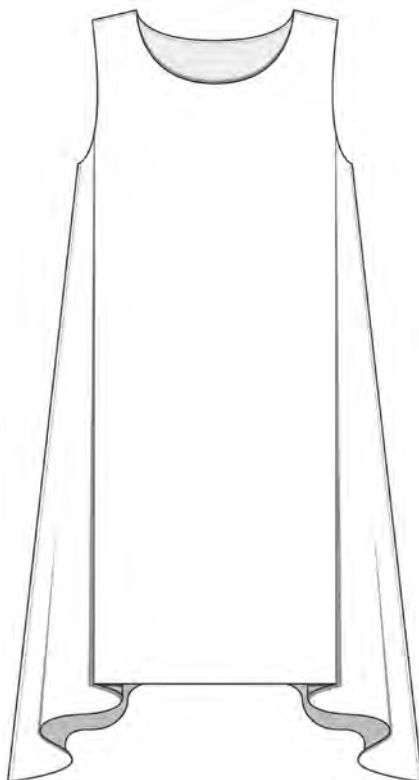
ZADNÍ POHLED

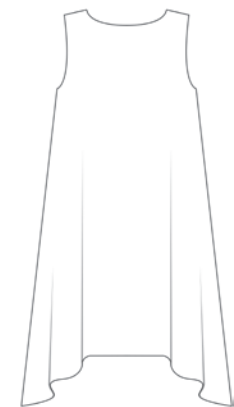
90cm

Obrázek 20: Technický nákres – model 3.1

PŘEDNÍ POHLED

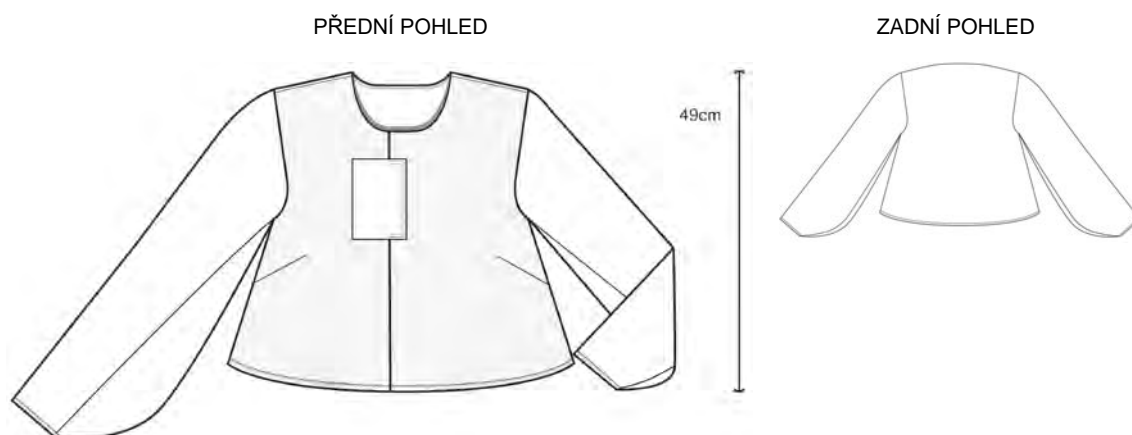
ZADNÍ POHLED

90cm

Obrázek 21: Technický nákres – model 3.2

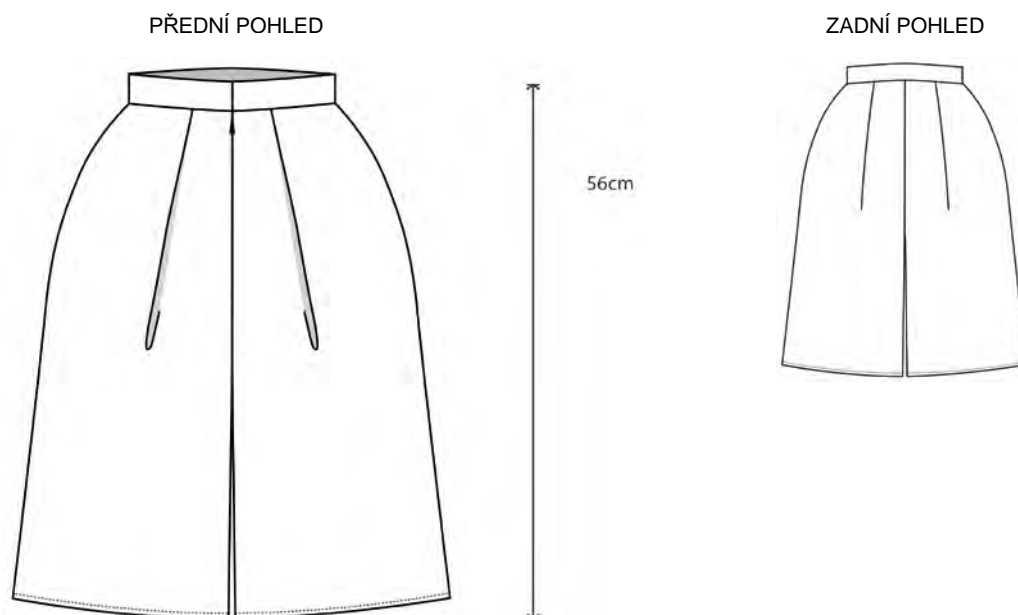
Šaty doplňuje krátká bunda širokého střihu. Je ušita z bílé tkaniny, přední díly jsou z průsvitné fólie. Zapínání je řešeno pomocí lišty z bílé textilie, opatřené iridescentními stiskacími knoflíky. V potřebných místech je začištěna pruhy z průsvitné fólie či overlockovým stehem. Na oděvech jsou v horní části zadního dílu vertikálně umístěné upravené kovové štítky.

Obrázek 22: Technický nákres – model 3.3

2.6 4. model

Tento model je tvořen šortkami a pláštěnkovou bundou. Šortky jsou stejného tvaru jako kalhoty, končí však nad kolena. Byly vytvořeny z průsvitného tmavého materiálu, potaveného v horních partiích černými plasty.

Obrázek 23: Technický nákres – model 4.1

Při vyhotovení byly použity francouzské švy, potřebná místa se začistila na overlockovém šicím stroji. Rozparek je řešen skrytým zdrhovadlem. Pasový límeč je vyztužen černou tkaninou, podlepen a doplněn o háček. Iridescentní kovový štítek je umístěn na zadním středu uprostřed pasového límce.

Bunda je ušita z průsvitné fólie. Je volného krátkého střihu s širokými rukávy. Využívá vrstvení průsvitného materiálu. V oblasti průkrčníku je začištěna pruhem tohoto materiálu. Spodní okraj oděvu je ukončen záložkou. Štítek je našit na pravém bočním švu.

Obrázek 24: Technický nákres – model 4.2

Obrázek 25: Šití rukávu

Tento model je doplněn o dlouhou širokou šálu z černé tkaniny, potavenou černou smršťovací fólií ve formě lineárních tvarů, deformující textilií a připomínající stékající ropu.

2.7 5. model

Tento kabát je inspirován pláštěnkami a oděvy do deště. Z toho také vychází natavení plastu ve větší ploše v horních oblastech oděvu.

Obrázek 26: Technický náčrt – model 5.1

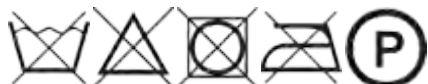
Plášť je širokého střihu s krátkými rukávy. Je ušit z bílé bavlněné tkaniny s natavenými černými plastovými sáčky. Na předních dílech jsou nakládány kapsy, přes které pokračuje natavený plast. Na levém předním díle je nechaný nepotavený pás v místě překrytí při zapnutí, korespondující s průhmatem kapsy. Zapínání je umožněno pomocí iridescentních patentek. Vnitřní strana pláště byla vzhledem k charakteru tohoto oděvu začištěna černou paspulkou a opatřena širokými podsádkami. Dolní okraj pláště byl zhotoven pomocí lišty. Okraj rukávů je začištěn paspulkou.

Z průřeznickového a průramkového švu vystupují z obou stran dva silné černé popruhy, spojené sponou s efektem olejové skvrny a dostatečně dlouhé k poskytnutí různých možností propletení či přepásání. Vertikálně v horní části zadního dílu je našit iridescentní štítek.

2.8 Údržba oděvů

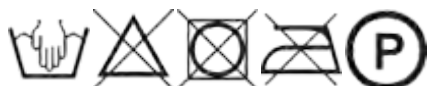
Vzhledem k experimentálnímu charakteru oděvů a použitým materiálům je doporučena následující údržba:

Pro oděvy s natavenými plasty se doporučuje chemické čištění. Nesmí se prát, bělit, sušit v bubnové sušičce ani žehlit. Při žehlení na vlastní riziko je doporučeno, aby se textilie s natavenými plasty umístila mezi pečící papíry.

Obrázek 27: Symboly údržby [15]

Oděvy obsahující průsvitnou fólii lze prát také ručně při maximální teplotě 40°C a velmi opatrném zacházení. Nesmí se bělit, sušit v bubnové sušičce ani žehlit. Při žehlení na vlastní riziko je doporučeno, aby plastové prvky nepřišly do styku s teplem.

Obrázek 28: Symboly údržby [15]

FOTODOKUMENTACE

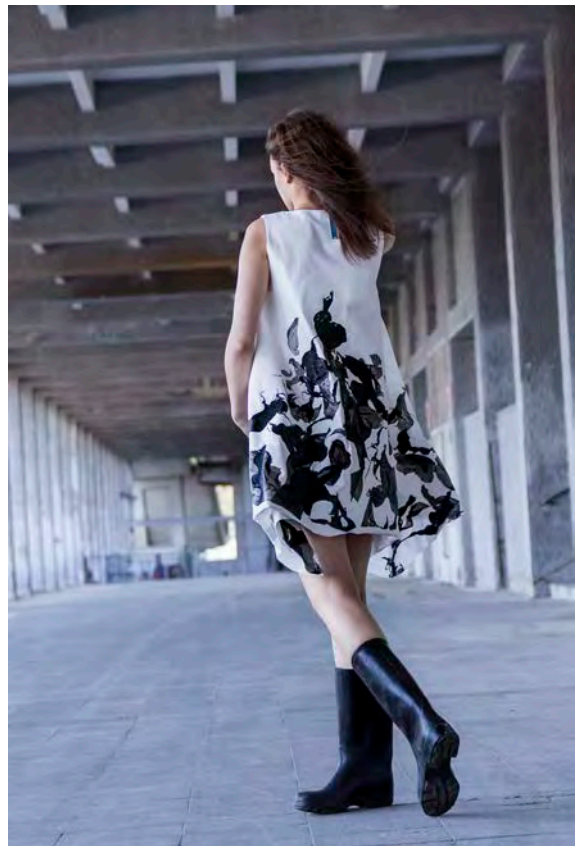

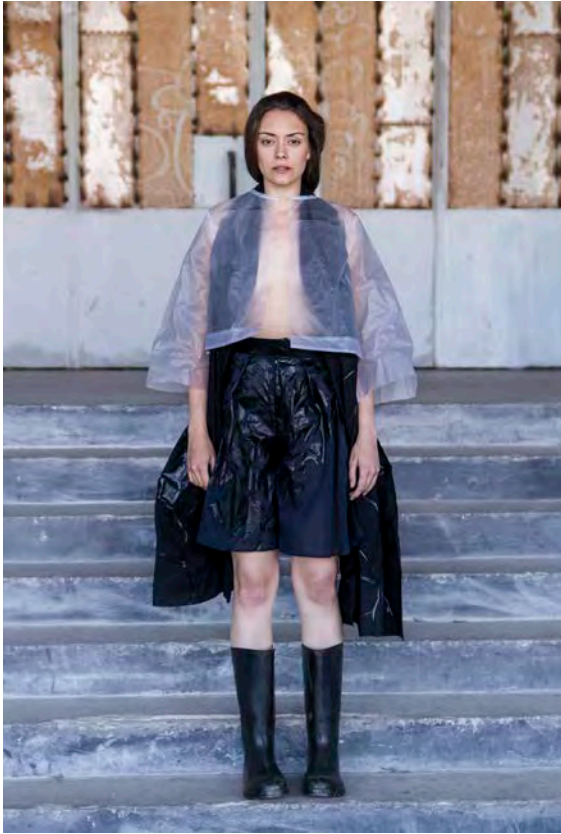

ZÁVĚR

Byla vytvořena dámská oděvní kolekce o celkovém počtu pěti modelů s využitím vybrané technologie a splňující tedy zadání. Zvolená technologie tavení plastů dala vzniknout mé představě o vytvoření něčeho nového, neznámého a vytvořila také žádanou výraznou strukturu, použitelnou v oděvech.

Předpokladem pro vytvoření dobré kolekce, bylo zvolení vhodného tématu. Tématu, které osloví, bude aktuální, ne povrchní a zároveň bude vytvářet prostor pro fantazii a imaginaci. Díky vybranému tématu plní kolekce také jinou funkci, než jen inspirační. Kolekce reflektuje aktuální situaci a naráží na současné i možné budoucí problémy.

Vyjadřuje také postoj k tématu kolapsu. Vzbuzuje pocity zániku, konce, ale také krásy a naděje na obrodu, shodující se s názvem této práce „Z bolesti krása.“

Technologie tavení plastů, vycházející ze zaujetí ropou, tyto pocity evokuje a celé téma v oděvech přibližuje. Také do kolekce vnáší vzhled ropy či ropné skvrny na vodě.

Tato technologie v jisté míře převážila myšlenku, zaměřenou na dosažení iridescentního efektu použitelného v oděvech. Tento jev se v kolekci objevuje, a to v opravdové formě interference paprsků. Menší plochy iridescence na kovových doplňcích černé vzory tavených plastů vhodně doplňují. Oděvy mají jednoduché, ale výrazné siluety. Kolekce úspěšně využívá kontrastů i průsvitu.

K celému postupu vytvoření oděvní kolekce bylo přistupováno autorsky, včetně vyhotovení samotných oděvů. Chtěla jsem ji vytvořit bez profesionální pomoci, přesto však docílit dostatečné úrovně zhotovení, což se i přes náročnost zpracování použitých materiálů a technologie povedlo. Posunula jsem tím své dovednosti dál a získala cenné zkušenosti a znalosti.

POUŽITÉ ZDROJE

- [1] DARWIN, Charles. *O vzniku druhů přírodním výběrem*. Vyd. 3., V nakl. Academia 2., rev. Překlad Emil Hadač, Alena Hadačová, Hana Marsault-Rejlková. Praha: Academia, 2007, 579 s. Europa (Academia). ISBN 9788020014924.
- [2] BÁRTA, Miroslav a Tomáš TUREČEK. *Kolaps neznamená konec*. Praha: Vyšehrad, 2013, 137 s., [16] s. obr. příl. Rozhovory (Vyšehrad). ISBN 9788074293924.
- [3] BÁRTA, Miroslav a Martin KOVÁŘ. *Kolaps a regenerace: cesty civilizací a kultur: minulost, současnost a budoucnost komplexních společností*. Praha: Academia, 2011. ISBN 9788020020369.
- [4] TAINTER, Joseph A. *Kolapsy složitých společností*. Překlad S PAVLÍČEK. Praha: Dokořán, 2009. ISBN 9788073632489.
- [5] Co se z ropy vyrábí: Co a jak se z ropy vyrábí. In: *Petroleum.cz* [online]. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická, 2007 [cit. 2015-12-14]. Dostupné z: <http://www.petroleum.cz/vyroby/>
- [6] *Až dojde ropa - drsné varování* [A Crude Awakening: The Oil Crash] [dokumentární film]. Režie Basil GELPKE, Ray MCCORMACK. Švýcarsko, 2006.
- [7] *Collapse* [dokumentární film]. Režie: Chris SMITH. USA, 2009.
- [8] Energy returned on energy invested. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Energy_returned_on_energy_invested
- [9] CÍLEK, Václav a Martin KAŠÍK. *Nejistý plamen: průvodce ropným světem*. Praha: Dokořán, 2007, 191 s., [16] s. obr. příl. ISBN 9788073631222.
- [10] INDRALINGAM, Renusha. Q&A: What Causes Iridescence? In: *Yale Scientific Magazine* [online]. New Haven: Yale Scientific Publications, 2013, May 11, 2013 01:05 [cit. 2015-12-06]. Dostupné z: <http://www.yalescientific.org/2013/05/qa-what-causes-iridescence/>

- [11] Iridescence. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 21 November 2015, at 15:18 [cit. 2015-12-06]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Iridescence>
- [12] ECO, Umberto (ed.). *Dějiny krásy*. Překlad Gabriela Chalupská. Praha: Argo, 2005, 439 s. ISBN 8072036777.
- [13] PVD povlakování. In: *PVD* [online]. Praha, s. 2 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.uddeholm.cz/czech/files/PVD.pdf>
- [14] PVD otěruvzdorné vrstvy. *PVD tech* [online]. Kopidlno, 2010 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.pvd.cz/>
- [15] Symboly údržby textilií. *Dokonalydomov.cz* [online]. Praha: Internet Holding [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.dokonalydomov.cz/symboly-udrzby-textilii/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Iridescentní skvrna na vozovce	17
Obrázek 2: Rozpouštění polystyrenu	21
Obrázek 3: Vzorek 1	21
Obrázek 4: Vzorek 2	22
Obrázek 5: Vzorek 3	22
Obrázek 6: Vzorek 4	22
Obrázek 7: Komora k PVD povlakování	23
Obrázek 8: Vzorek 5	24
Obrázek 9: Vyřezávání štítků laserem	26
Obrázek 10: Materiál číslo 1	27
Obrázek 11: Materiál číslo 2	27
Obrázek 12: Materiál číslo 3	28
Obrázek 13: Materiál číslo 4	28
Obrázek 14: Materiál číslo 5	28
Obrázek 15: Kresby	30
Obrázek 16: Technický nákres – model 1	32
Obrázek 17: Technický nákres – model 2.1	33
Obrázek 18: Technický nákres – model 2.2	34
Obrázek 19: Začišťování průkrčníku	35
Obrázek 20: Technický nákres – model 3.1	36
Obrázek 21: Technický nákres – model 3.2	36
Obrázek 22: Technický nákres – model 3.3	37
Obrázek 23: Technický nákres – model 4.1	38
Obrázek 24: Technický nákres – model 4.2	38

Obrázek 25: Šití rukávu	38
Obrázek 26: Technický nákres – model 5.1	39
Obrázek 27: Symboly údržby [15].....	40
Obrázek 28: Symboly údržby [15].....	40